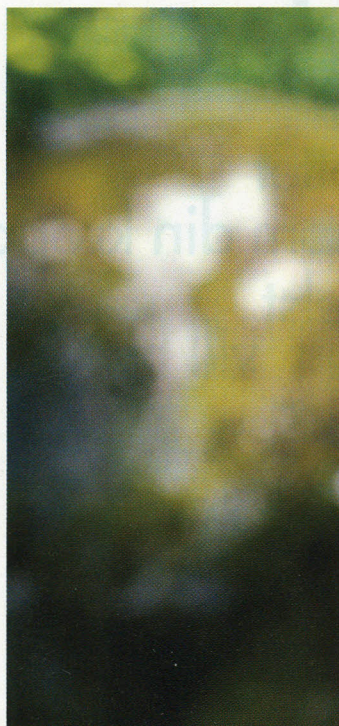

Hon lever i fas m

En trädgård ska upplevas på så många sätt som möjligt – på vintern och sommaren, natt och dag, med doftsinnet, synen och hörseln. Det anser Marianna Agetorp, som förvandlade stenig mark till underbar grönska.

ed sin trädgård

Med bara myggnätet som skydd mot natten sover *Marianna Agetorp* ute i sin trädgård. De där nätterna när månskenet är oemotståndligt och hon bara inte kan ligga kvar inne, inom husets fyra väggar. Då drar hon ut täcket, kudden, madrassen och sover under bar himmel i sin natträdgård.

– En trädgård är som mest kravlös på natten. På dagen är det lätt att man inte hinner umgås med den för att man bara jobbar. Det känns som om även trädgården har kommit till ro då, säger Marianna.

Hon tycker att en trädgård ska upplevas på så många sätt som möjligt, alla årstider och alla tider på dygnet. Några behov av raka rader, och välrensade rabatter har hon inte. Lust är hennes ledord och trädgården hennes lekplats. Där kan allt hända. Den är för henne ett sätt att leva. Den lär henne att bli mer närvarande i livet. Där bland doftande rosor och frodiga bärbuskar speglas livet. Det gror, knoppas, blommar och vissnar. För att sedan gro på nytt.

Rosor är Marianna Agetorps hemliga kärlek. Hon gillar deras vassa taggar. – De sticker ut lite. De är som jag, inte bara mesiga och snälla.

– Allt har sin tid, sin process. Vi har lätt att tro att vi kan och måste skynda fram allting. Men vissa saker i livet måste få växa fram, och få ha sin tid. Precis som äpplekärnor måste få tid att mogna, annars kan de inte bära någon frukt, säger hon.

"Omöjligt projekt"

Hon bor mitt inne i den småländska urskogen, i Stensjöäng som ligger utanför det lilla samhället Ryd. Det är en smal och krokig väg som bökar sig fram mellan susande björkar, viskande granar och kvarlämnade stenar från istiden. Först vid vägens slut öppnar sig en glänta med en liten sjö. Där ligger det röda huset, med granskogen som en skyddande ridå runt om.

– De fanns de som tyckte att jag var helt galen som ville göra en trädgård här. Ett omöjligt projekt sa de.

För det är en plats som gör skäl för sitt namn. Inte mycket jord mellan stenarna utan mest en massa sly. Och så all denna sten. Men hon tycker om stenar.

– Kanske döljer de en gammal skatt, vem vet? Jag har alltid älskat stenar och nu är det de och jag som bestämmer hur min trädgård ska se ut, säger Marianna.

Hon har skapat en sagoskimrande täppa, fylld av fruktträd av alla de slag, av slingrande kaprifol och syren, och ett

– Jag hade helt glömt potatisarna i jordkällaren. När jag hittade dem imponerades jag över livskraften. Trots en mörk miljö har de gett allt för att ta sig fram, säger Marianna.

Mariannas 10 råd

Skapa en trädgård som ger kraft, lust och energi

1 Hur vill du använda din trädgård? Tänk i hörnor: gräsplätt för fotboll eller krypin för bokläsning. När är du i trädgården? Om du är bortrest under sommaren, satsa på höst eller vår.

2 Utgå från färger. Välj de du gillar. Kanske stressar du av med blått, eller vill frossa i rött. Börja med en rabatt i en färg.

3 Använd alla sinnen. Välj växter som är sköna att ta på, doftande blommor, en grusgång av sten eller marmorkross som krasar under barfotafötter.

4 Stressa inte. Gör inte trädgården till ett måste. Ha få land om du inte har tid att rensa. Odlar i stora krukor, det kräver mindre vattnings. Kryddor är enkelt att odla. Prova oregano, timjan, isop och mynta.

5 Plantera vårväxter, t ex krokus, på senhösten, för att på våren få se nya växter knoppas. Hinner du inte, köp på rot under våren.

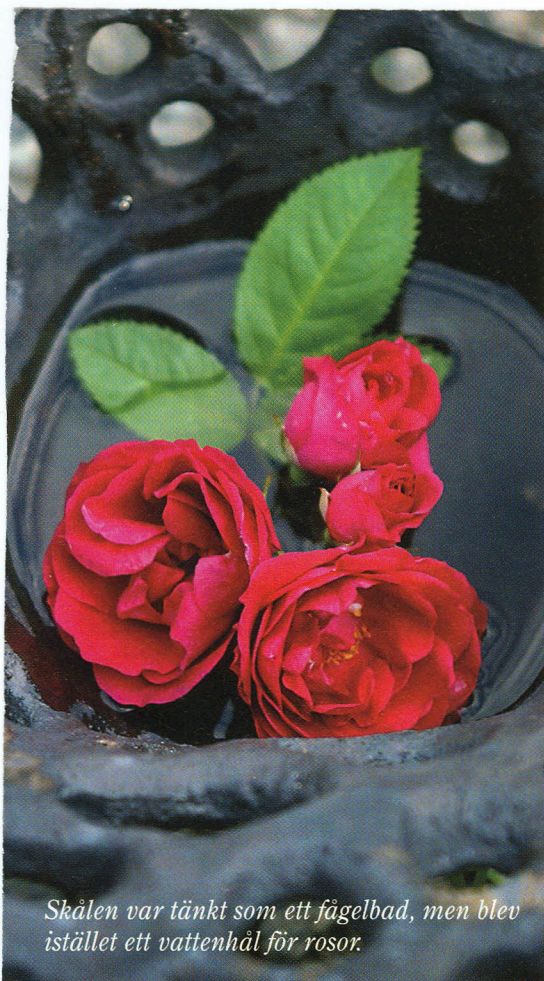
6 Glöm inte träden. De behöver inte vara stora, men ett träd visar att trädgården också går uppåt, mot himlen, och neråt, i jorden.

7 Välj blommor som du älskar, inte de du enklast får tag i.

8 Tänk inte bara på blommor utan också på blad av olika sorter.

9 Satsa på få men bra redskap. Gärna en spade som du kan ta stora tag med.

10 Använd inte konstgödsel. Det ska inte vara en kamp att odla. Är det bladlös en sommar, ac-

Skålen var tänkt som ett fågelbad, men blev istället ett vattenhål för rosor.

överdåd av prunkande blommor.

– Ingenting är omöjligt. Stenar kräver mycket handkraft. Men det går, med spett och spade. Dessutom får man ur sig både ilska och sorg när man tar i.

Överallt snirklar sig stigar. Av de flata stenarna har hon skapat små trappor mellan trädgårdens olika nivåer. Stora klippblock lockar till lek och är fantastiska värmekällor på sommarnätter då de lagrat dagens solvärme. På vintern påminner mossan på stenarna om sommarens grönska.

– För mig är stenarna en trygghet, de finns kvar även när jag inte längre lever, säger Marianna.

Inbjuder till vila

Det är en trädgård som erbjuder eftertanke och rekreation. Man behöver inte gå många meter för att hitta en viloplats. Ett litet bord, en träbänk, två stolar, en kvarglömmd tekopp.

Längst ner där trädgården gränsar till en björkdunge har Marianna hängt upp åtta hängmattor mellan björkstammarna. Materialet är ett gammalt fisknät och hängmattorna finns kvar året runt.

– För att de verkligen ska inbjuda till

vila ska man inte behöva ta ner dem och sedan sätta upp dem, det blir bara jobbigt. På vintrarna är det bara att skaka av snön så har man en underbar viloplats, säger Marianna.

En av de senaste skapelserna är den erotiska trädgården. Det är en plats i ena ändan av trädgården som lyser av röda blommor. En röd lina är uppspänd för att påminna om att kärleken är livets tråd, i ett av träden dinglar en djupröd klänning.

– Den som vill kan hitta det erotiska språket. För mig är trädgårdar erotiskt laddade. Knoppar, färger, det ger mig lust. Jag fick helt enkelt lust att skapa en kärlekens plats.

Efter vinterns dvala är hon sprängfylld av nya idéer, drömmar och bilder av hur trädgården ska förgyllas, förändras och skapas på nytt. Hon börjar med en storsensning av höstens löv och förtorkade växtlighet. Går på jakt efter de lökväxter hon planterade under hösten.

– Under vintrarna brukar jag gå och titta efter var snön smälter först och där ser jag till att få ner lökväxterna, berättar hon.

Men det finns dagar då hon tröttnar på att slita med sina stenar. Då drar hon sig in i huset, nappar åt sig en av trädgårdsböckerna som bokhyllorna dignar av och drömmer sig bort till en fruktsam trädgård i Toscana.

– Jag jobbar bara när det är roligt. Inte när det regnar, bara när det är skönt väder. Då jobbar jag desto mer.

Utgår från naturen

Hon utgår från den natur som finns. Den formar sig själv bara man hjälper den lite på traven, säger hon. Unga träd flätar hon samman och skapar på så sätt en vacker trädbåge. Av fyra gamla fönster har en vän till henne byggt ett doftskåp. Där trängs nu kaprifolens gröna stänglar och det doftar intensivt. En manshög tistel varjar i vinden och döljer ingången till en av stenstigarna. Det är mångfald hon vill ha, så många arter som möjligt. Den vilda naturen är förebilden.

– Så många olika stenar, växter, fjärilar, fåglar och insekter som möjligt. Det ska vara som mitt liv. Och jag vill väldigt många olika saker i mitt liv. □

I natträdgården sitter Marianna Agetorp med penna, skrivblock och en kopp te. Bland vitt lysande blommor skriver hon dikter eller bara tänker.

Vill du veta mer?

Mer information om Marianna Agetorps trädgård finns på www.agetorp.se. Du kan även ringa 0459-37 000, 070-673 99 16. Viridita på tel: 070-673 99 16. marianna@agetorp.se www.agetorp.se